

АНЪАНАЛАР
НАМОЙИШИ

2

ОПА-СИНГИЛ
орасида рақобат борми?

4

МИНГЙИЛЛИК
СИНОВ

5

ЁЛФОНЧИНИНГ
ХИЙЛАСИ КЎП

8

ЎзА сурат-лавҳаси

“КАМОЛОТ” УЙЛАРИ ИСТЕЪДОДЛИ ЁШЛАРГА

Пойтахтимизнинг Учтепа туманидаги Тинчликобод маҳалласида “Камолот” уйлари қуриб фойдаланишга топширилди. Ҳар бири 32 хонадондан иборат иккита тўрт қаватли замонавий уйларида Ўзбекистонимиз ижтимоий ҳаётида фаол, фан, таълим, маданият ва спорт соҳаларида катта ютуққа эришадиган ёшлар яшайди.

Истеъдодли ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, айниқса, ёш оилаларга ижтимоий кўмак бериш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Албатта, “Камолот” уйлари қуриш, уларни фаол ёш оилаларга имтиёзли кредит асосида бериш, бу ерда кейинчалик «Камолот» шаҳарчалари барпо этиш за-

мирида ҳам халқимизга хос бунёдкорлик, яратувчанлик, ғамхўрлик сингари тушунчалар ётибди.

Эътиборлиси, тижорат банклари томонидан ёш оилаларга квартира сотиб олиш, яқка тартибда уй қуриш ёки уни реконструкция қилиш учун бериладиган ипотека кредитларидан фарқли равишда «Камолот» уйларидаги квартиралар 20 йилга кредитга берилади, унинг дастлабки 5 йили имтиёзли давр ҳисобланади, бошланғич бадал талаб қилинмайди.

Тинчликобод маҳалласида истиқомат қилишни бошлаган аҳолининг қалблари ҳам, уйларидек кенг ва тозадир.

ҲИКМАТ
Тинчлик
ҳамма
нарсани ҳазм
қиладиган
бахтдир.

Виктор ГЮГО

ЗУЛФИЯХОНИМ
ИЗДОШЛАРИ

Хоразм вилояти Гурлан туманидаги 5-умумтаълим мактаби ўқувчиси Ширин Раҳимова маданият йўналиши бўйича Зулфия номидаги Давлат мукофотига муносиб кўрилди. Ҳўш, унинг бу катта ютуққа лойиқлигининг сабаби нимада? Шундан спортчи қиз орасида айнан нега у ғолиб бўлди?

Албатта, ҳар қандай муваффақиятнинг биринчи омили меҳнат. У аъло ўқиш баробарида спортнинг таъқвандо тури билан мунтазам шуғулланиб, кўпгина ютуқларга эришиб келмоқда. Спортнинг меҳнати кунлик эмас, йиллар давомида унинг самараси кўринади. 2011-2014 йилларда ўтказилган мамлакатимиз чемпионатларида ғолибликни қўлга киритиб, 4 карра Ўзбекистон чемпиони бўлган. Шунингдек, мамлакатимизда ва халқаро миқёсда ўтказилаётган мусобақаларда юқори натижаларга эришиб, юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилиб келмоқда.

ШИРИННИНГ ШИЖОАТИ

— Илк қизиқларим онаминг қатъиятли бўлишига чорловидан бошланган, — дейди Ширин Раҳимова. — Ёшлигимда кўп бетоаб бўлардим. Баъзан бу ҳол тез-тез қайталанган. Онам менга спорт билан шуғулланишим лозимлигини ўқтириб, ўзим тахсил олаётган мактабдаги таъқвандо тўғарагига берган. Бир қанча вақт ўтгандан кейин негадир тўғарақ ёпилди. Аммо менда бу спорт турига нисбатан қизиқиш асло сўнмади ва маҳалламизда таъқвандо бўйича тажрибали устоз билим беришлари ҳақида хабарни эшитиб, дарров у ёққа югурдим, кейин унда қатнаша бошладим. Тўғарақ менга ҳар томонлама ҳам назарий, ҳам амалий билимларни берди. Бугунги кунда мен кўпгина малакали спорт мураббийларидан таъқвандо борасидаги билимларни ўрганиб, уни янада мустаҳкамлаб келаяпман. Шундай натижаларга эришишимда мураббийларим Ҳасим Фатҳутдинов, Ҳўжамқул Ҳўжақулов ҳамда мактабимиз директори Анора опа Маҳмудованинг катта меҳнатлари сингган.

Ҳали 15 ёш бўлишига қарамай, уч карра жаҳон чемпиони

бўлган қаҳрамонимиз спортда фақатгина қизиқларнинг ўзигина эмас, унда сабр ва бардошли бўлиш ҳам лозимлигини таъқидлади. Серғайратлилик, интилувчанлик ва шижоаткорлик билан тенгдошлари орасида ажралиб турувчи бу қиз Ўзбекистон миллий терма жамоаси аъзоси, 1-ДАН "қора белбоғ" соҳибасидир.

Ширин 2011 йил Токио шаҳрида 2-ўринни, худди шу йил Москва шаҳрида бронза медалини, 2013 йил Токио шаҳрида 1-ўринни қўлга киритиб, Ватанимиз байрогини янада баланд кўтарди. Қолаверса, 2015 йилнинг 1-3 май кунлари Грузияда ўтказилган жаҳон чемпионатида ҳам муносиб иштирок этиб, 2-3 ўринларни эгаллаган Ширин 1 та кумуш, 2 та бронза медаллари билан тақдирланди.

Шунингдек, у 5-умумтаълим мактабидagi "Қамолот" ЁИХ бошланғич ташкилотининг "Спорт" йўналиши сардори сифатида кўп ишларни амалга оширди. Жумладан, хотин-қизларни спортга жалб қилиш ва ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишга қаратилган тадбирларда фаоллик кўрсатди. — Юртимизда ёшларга

яратаётган шароит ва имкониятлардан ниҳоятда мамнунмиз. Айниқса, спортга, аёллар саломатлигини мустаҳкамлашга Президентимиз томонидан қаратилган юксак эътибор натижаси ўлароқ бугунги кунда нафақат ўғил болалар, балки ёшгина қизалоқлар ҳам катта-катта спорт мусобақаларида фахрли натижаларга эришиб келишмоқда. Маъғулот заллари, замонавий спорт анжонлари дейсизми, ҳаммаси шай. Бундай гам-хўрликдан унумли фойдаланиш ва иқтидоримизни юзага чиқаришигина биздан талаб қилинади, холос.

Ҳар бир спортчи айниқса, хорижда ўтказиладиган мусобақаларда иштирок этиш чоғида уни албатта, катта ҳаяжон босади. Менинг ўзимда ҳам шундай бўлади. Ҳаяжонлини табиий. Ахир, иштирокимизга қараб нафақат ўзимизга, балки бутун давлат спортига ҳам баҳо берилади-да. Жаҳон чемпионатларида қатнашаётганимда доимо ортимда Ўзбекистон деган улуг Ватанимнинг шаъни, обрўси турганини, унинг савлати гавдаланаётганини ҳис этаман. Ана шундай ҳаяжонли онларда

бизнинг ёнимизда мураббийларимиз қўллаб-қувватлаб, мадад беришади.

Қизнинг хусни ишида, дейишди халқимиз. Тиним билмас Ширин катта опаси Шаҳноза Раҳимовадан турли хилдаги либос ва кашталарни тикиш, тўқиш сирларини ҳам ўрганаётди. Бундан ташқари, инглиз тили тўғарагининг ҳам аъзоси.

Унинг тиришқоқлигига тенгдошлари ҳавасланишади, ўрناق олишади. Негаки, вақт ва имкониятдан унумли фойдаланиш давр талаби. Буни уйдалаётганининг эса муваффақият қалити кўлидадир.

Ширинхон МҶМИНОВА,
"Оила ва жамият"
муҳбири.

Асрлар оша сайқал топиб келаётган миллий қадриятларимиз, маданий ва маънавий меросимиз қайта тикланиши бой анъана ва урф-одатларимизнинг кенг миқёсда тарғиботи юртимизда сайёҳлик инфратузилмаси ривожига замин яратмоқда. Бухоро вилоят ҳокимлиги, "Ўзбектуризм" миллий компанияси худудий бошқармаси, "Хунарманд" уюшмаси вилоят бўлими ҳамда қатор нодавлат-нотижорат ташкилотлар ҳамкорлигида ўтказиб келинаётган "Ипак ва зирворлар" халқаро фестивали она диёримизнинг қўли гул уста-хунармандлари, моҳир ошпазларию, фольклор-этнографик дасталари ва бошқа бадиий жамоаларни яна Бухорода жамлади.

...Фестивалнинг биринчи куни эрта тонгдан Буюк Ипак йўли қадимий қарвонларини ёдга солувчи уюр шаҳарнинг кўркам кўчалари бўйлаб Лаби Ҳовуз томон йўл олди. Шоҳи-ипак матолар хуснига тумор бўлган қизлар, белдаги белбоғи маҳкам йигитлар миллий куй-қўшиқ ва рақсларни маромига етказиб, бу тантанали юришга файз бағишлашди. Улар орасида халқимизнинг афсона ва эртак қаҳрамонлари, буюк алломалари сиймосини гавдалантирган ҳамда маҳаллий ва чет эллик сайёҳларни анъанавий ширинликлар билан сийлаётган ёшларни ҳам учратиш мумкин. Эртанамо шаҳарнинг қадим иншоотлари ёнида қад ростилаган замонавий, кўркам бинолар меҳмонларга тарих ва бугундан сўйлашди, тўё.

Арқ мажмуасининг орқасида ташкил қилинган миллий уйинлар, хўроз, кўчқор ва бедана жанглари каттаю кичик ишқибозларда ўзгача таассурот уйғотди. Бухоро Санъат музейида эса тасвирий ва амалий санъат галереяси, суратқашлар кўргазмаси бўлиб ўтди. Шунингдек, Лаби Ҳовуз мажмуасидан Гавкушон мадрасасига қадар бўлган майдонда нафақат бухоролик, балки Самарқанд, Нукус, Хива, Риштон, Марғилон, Қўқон, Андижон ва Шаҳрисабздан келган юзлаб хунармандлар ўз иход намуналари билан миллий хунармандчилик савдо ярмаркасида иштирок этишди. Бу ерда камалакдек рангин атласу адраслар, само тасвири туширилган сўзаналар, она заминимиз

АНЪАНАЛАР НАМОЙИШИ

тупроғида униб-ўсган турли зирворлар, шифобахш ўтлар, ложувард тошлар билан безатилган тақинчоқлар, наққош, қандакор, мисгар, зардўз каби усталар қўл меҳнати самараси ўлароқ расталарга кўрк берган турли буюмларни учратиш мумкин.

— Анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган "Ипак ва зирворлар" фестивали иштирокчилари сони йилдан-йилга ошиб, кенг қулоч ёймоқда, — дейди Когон шаҳар "Хунарманд" уюшмаси раҳбари Нилуфар Абдуллаева. — Фестиваль давомида қадим шаҳримизнинг тарихий обидалари бўйлаб саёҳат қилиш баробарида, республикамизнинг турли худудларидан келган юзлаб, моҳир уста ва устазодаларнинг маҳорат сабоқларида бевосита иштирок этиш имкони мавжуд. Бу йил маъмур тадбир доирасида Бухоро миниатюра ва Ғиждувон кулолчилик мактабларининг кўргазмаси, Қўқалдош мадрасасида уста хунармандларнинг маҳорат дарслари ва тарихий фильм-

лар намоийши, шунингдек, Нодир Девонбеги мадрасасида миллий матола-римиздан тикилган модлар намоийши ташкил қилинди. Баҳоуддин Нақшбанд меъморий мажмуасида эса "Ипак йўлининг таркибий қисми сифатида Бухоро туристик марказини яратиш иштирокчилари" мавзусида халқаро илмий-амалий конференция ўтказилиб, унда Малайзия, Индонезия, Ҳиндистон ва Қўшни Туркменистон, Тожикистон ва Қозоғистон республикалари вакиллари қатнашишди.

Фестивалнинг сўнгги куни хорижлик кузатувчилар, сайёҳлар ва маҳаллий аҳоли вакиллари Пойи Калон мажмуасида жам бўлишди. Ташкилотчилар томонидан "Ипак ва зирворлар — 2015" халқаро фестивалининг фаол иштирокчилари диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Маърифат АБДУҲАМИДОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.
Бухоро вилояти.

Ж а р а ё н

КЕКСАЛАР ЭЪЗОЗДА

Мамлакатимизда кекса авлод вакиллари эътибор ва ҳурмат-эҳтиром, меҳр-оқибат кўрсатиш бугунги ҳаётимизнинг том маънода ажралмас қисмига айланган. Ёши улуг отахон ва онахонларнинг ҳурматини жойига қўйиш, эъзозлаш, қўллаб-қувватлаш халқимизга хос азалий қадрият саналади. Шу маънода "Кексаларни эъзозлаш йили" Давлат дастурида белгиланган талаб ҳамда вазифалардан келиб чиққан ҳолда қатор ибратли ишлар амалга ошириляпти.

Шаҳримизда яшаётган уруш ҳамда меҳнат фахрийларини моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларга намунаий тиббий хизмат кўрсатишни таъминлаш, манзилли ижтимоий муҳофаза қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Айниқса маъзур давлат Дастурида кўзда тутилган муҳим вазифалар юзасидан тарғибот ишлари кучайтирилиб, маҳалла-қўйда, қатор таълим муассасаларида кекса ва ёш авлодлар ўртасидаги ўзаро меҳр-оқибатни мустаҳкамлайдиган, ёшларни ўз отабоболаридан ўрناق олишга ундайдиган маърифий тадбирлар мунтазам ташкил этилмоқда.

Жамшид ХОЛИҚОВ,
Каттақўрғон шаҳар
3-сон ДНИ нотариуси.
Самарқанд вилояти.

АСРНИ ҚАРИТГАН МОМО

Халқимизнинг ўзига хос, бетакрор урф-одатларидан бири дунё кўрган, ёши улуг нуронийлар ҳолидан хабар олиш, баҳоли қудрат моддий жиҳатдан кўмак беришдир. Шу маънода Бўка туман ҳокимияти, “Қизил ярим ой” жамияти ҳамда “Нуроний” жамоат фонднинг туман бўлими иштирокида амалга оширилаётган хайрли ишлар таҳсинга лойиқ. Бугунги кунда туманда 5 нафар юз ёшдан ошган кексалар, 8 нафар Иккинчи жаҳон уруши иштирокчиси, 7 нафар фронт ортида хизмат қилганлар умргузаронлик қилишмоқда.

Тумандаги “Қорақўйли” кишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Иброт маҳалласида яшовчи Хосият буви Муҳиддинованинг хонадони ҳамма гавжум. Чунки 105 баҳорни қаршилаган, не-не унутилмас воқеаларнинг жонли гувоҳи, юз-кўзларидан нур ёғилган бу фарштасифат момонинг ибротомуз ҳикоялари кўпчиликни хайратга солади.

— Бундай дориламон кунларга етиб келмоқнинг ўзи мен учун энг катта бахт, — дейди онахон. — Нега десангиз, болалигимиз ниҳоятда оғир ўтган. У маҳаллари Наманган вилоятининг Чуст туманида яшардик. Отам раҳматлини “қулоқ” деган тамага билан Украинага бадарга қилишгани ҳалиям кўз олдимда муҳрланиб қолган. Кейинчалик Аллоҳнинг инояти билан падари бузруқворим она юртга қайтиб келди. Фақат ўзлари яшаган жойга эмас, ҳозирги Оққўрғон тумани худудига келиб жойлашдилар. Шунисига ҳам шукр қилдик. Менинг эса бўйим етиб қолгани учун кўлида хунари бор Мирмаҳсум деган йилгитга узаптиди. Умр йўлдошим хат-саводли бўлгани учунми, насиб этса, фарзандлар кўрсак, уларни албатта, ўқитамиз деб орзу қиларди. Тўнғичимиз туғилганда уруш бошланди. Тақдирни қарангки, биз ҳам ота-онамиз

ортидан шу ёқларга келиб қолдик. Биз билан икки қайсинглим, укам ва синглим ҳам эргашганди. Яқинларимиз бирин-кетин урушга жўнаб кетди. Қайним бечора бедарак йўқолди, эрим эса 1943 йили кўлидан оғир жароҳат олиб, Вангага қайтиб келди. Кейин турли вазифаларда ҳалол ишлаб, катта рўзгорнинг оғир юкни елкасида кўтарди. Саккиз фарзандни муносиб тарбияладик, тўртови олий маълумотли мутахассис бўлиб етишди.

Кўпчилик мендан узоқ умр кўришингизнинг сири нимада, деб сўрайди. Бунинг жавоби оддий: ота-онамни рози қилганман, ҳеч қачон меҳнатдан қочмаганман, очликда сабрли, тўқликда шукрли бўлдим. Болаларимга яхши тарбия берганим учун уларнинг ортидан қуюнмадим, асосийси, турмуш ўртоғимни жондан ортиқ ҳурмат қилиб, аҳил-иноқликда яшадик.

Хар айтган сўзидан дур томиб турган момонинг бир армони бор. Она барибир она эканда, “Олдин келган олдин кетмас эмон бўларкан, салкам саксон ёшга кириб дунёдан ўтган катта қизим Қумринисога қаттиқ куйдим”, дейди оғир хўрсиниб. Асрни қаритган момонинг ёнида туну кун фарзанду аржумандла-

ри парвона. Ўғиллари Мирҳомид, Мирсобит, Олимжон оталарнинг, қизлари — Клара, Муқаддам, Азиза, Муқаддасхон опаларнинг ҳам ўз ўрни бор. Айни вақтда 157 неваара, чевара, эваралари табаррук ёшга кирган онахоннинг ворислари десак арзийди.

— Тинч-осойишта, осмони мусаффо, дастурхони тўкин юрда шундай улуг ёшларни кўриб юришимнинг ўзи улкан бахт-саодат, — дейди Хосият момо шукроналик билан. — Ўзим ҳам сира тинч ўтиролмаيمان, жилла курса, тувакдаги гулларга сув қуяман. Келин-қизларимнинг юмушларига бош-қош бўламан. Яратганга шукрки, ўзим ўқимаганимга яраша неваара-чевараларим илмли-маърифатли бўлишмоқда. Уларга ёшлиқда, ғайрат-шижоати бор пайтда кўп нарсасга эришиб олишни маслаҳат бераман. Хар йили икки-учта тўй қиламиз. Шу эмасми, ризқ-насибнинг бутунлиги, фаровонлик нашидаси!

Нигора ЎРОЛОВА,
“Оила ва жамият”
мухбири.
Тошкент вилояти.

ОРОМГОҲЛАР ЧОРЛАЁТИР

“Мавсум — 2015”

Болажонлар учун яна бир гўзал мавсум бошланиб кетди. Улар жаннатмонанд ўлкамизнинг турли худудларида жойлашган оромгоҳларда дам олишга ошиқишмоқда. Бу борада Қашқадарё вилоятида ҳам қатор ибратли ишлар амалга оширилганлиги эътиборга лойиқдир.

Вилоят касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмасидан олинган маълумотга кўра вилоят ҳокимлиги, вилоят касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раёсати томонидан “2015 йил болаларни ёзги соғломлаштириш ва дам олдириш мавсумига тайёргарлик кўриш ва намунали ўтказиш тўғрисида”ги қўшма қарори қабул қилиниб, мавжуд 19 та болалар оромгоҳларида мавсумга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилди. Жорий йил 4 оқимда 26240 нафар бола Китоб, Шаҳрисабз, Яққабот туманларида фаолият кўрсатаётган оромгоҳларда ёзги соғломлаштириш мавсумини кўнгилли ўтказиш режалаштирилган. 3500 нафар кам таъминланган оилалар фарзандлари, 160 нафар Мехрибонлик ўйи тарбияланувчилари ҳамда 100 нафар иқтидорли болаларни бепул йўлланмалар билан таъминлаш кўзда тутилган.

Уларнинг оромгоҳларда ўтаётган ҳар бир куни қизиқарли воқеаларга бой бўлиши учун энг аввало малакали кадрлар билан таъминлаш масаласига эътибор қаратилди. Вилоят касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси, вилоят халқ таълими бошқармаси, Қарши давлат университети, “Қамолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят кенгаши билан ҳамкорликда педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институтида барча оромгоҳ бош етакчилари, гуруҳ тарбиячи ва етакчилари, муҳика ва тўрақ раҳбарлари, АРМ ходимлари ҳамда спорт мураббийларининг ўқуви ташкил этилиб, мавсумини кўнгилдагидек ташкил этиш белгиланди. Куни кеча 6021 нафар бола биринчи оқимда оромгоҳларда дам олишни бошлади.

...Зебунисо оромгоҳи Шаҳрисабз туманининг Қани кишлоғидаги икки дарё оралиғида жойлашган бўлиб, табиатининг мусаффолиги, соя-салқинлиги билан ажралиб туради. Оромгоҳ раҳбари Асадулла Темировнинг таъкидлашича, бу йилги мавсумда ҳар бир оқимда 250 нафардан жами 1000 нафар бола соғломлаштирилади.

— Хар йили шу паллада ишчи-хизматчиларимизнинг фарзандлари шу оромгоҳда ҳордиқ чиқаради, — дейди Аму-Қашқадарё ҳавза бошқармаси тасарруфидаги Насос станциялари, энергетика ва алоқа бошқармаси бошланғич касаба уюшма кўмитаси раиси Майрам Аҳмедова. — Бу йилги мавсумда ётоқхоналар, ошхона ва спорт майдончалари, жумладан, фарзандларини кўрганга келаётган ота-оналар учун ҳам махсус жой қайтадан таъмирланганлиги қувонарлидир.

Бир сўз билан айтганда, вилоятдаги барча оромгоҳлар мактаб ўқувчиларининг мароқли дам олишлари учун тайёр.

Шавкат СУЛТОНОВ,
журналист.
Қашқадарё вилояти.

Тахياتош шахрининг Хўжайли кўчаси бўйлаб бораркансиз, “Тахياتош” кексалар ва ногиронлар, уруш ва меҳнат фахрийлари санаторийси” деган ёзувга кўзингиз тушади. Хушманзара табиати киши кайфиятини чоғ этувчи, ариқларида зилол сувлар оқиб ётган, кўкаламзор ва обод гўшани, қарияларнинг: “Шифосини берсин!” дея бир-бирларига билдираётган илтифот, тилғоламаликдан йироқ мулозаматларини кўриб дилнингиз қувнайди.

ФАЙЗЛИ ШИФО МАСКАНИ

— Мамлакатимизда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, уларга фамхўрликлар кўрсатиш давлат сиёсати даражасига кўтарилди, — дейди Қорақалпоғистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофазат қилиш вазирлиги тизимдаги маъмур санаторий раҳбари Жумагул Алиева. — Сихаттоҳ 2002 йил июль ойидан буён фаолият юритиб келмоқда. Бандликка кўмаклашиш маркази томонидан йўлланмалик 75 ҳамда 25 та пуллик хизмат кўрсатиш ўринлари мавжуд. Бу ерда асосан, асаб тизими, таянч ҳаракат аъзолари ва бўғин оғриқлари билан касалланган беморлар даволанишади. Албатта, ҳар бир беморга Тахياتош шаҳар шифохонаси мутахассислари билан маслаҳатлашган ҳолда муолажалар белгиланади. Барча шифокорлар сидқидилдан ишлаётир.

Сихаттоҳ даволашнинг 15 усули бўйича замонавий тиббиёт анжомлари билан жиҳозланган. Физиотерапия, электротерапия, гидротерапия, иссиқлик терапияси, игна ҳамда хар хил гиеҳлар ёрдамиди, шунингдек, кислород билан даволаш, укалаш, парафин сандал, тиш даволаш хоналари шулар жумласидандир.

— Республикаимизнинг барча худудларидан, қолаверса, кўшни Хоразм вилоятидан ҳам шифо истаб келувчилар кўп, — дейди Жумагул Алиева. — Маълумки, амалга оширилаётган туб ислохотлар замирида инсон манфаатларини таъминлаш, хусусан, кексаларга фамхўрлик қилиш, уларга меҳр-муҳаббат кўрсатиш, кадрлаш, улуғлаш каби эзгу ишлар мужассам.

Санаторий асосан, кексаларга мўлжалланганлиги боис, алоҳида эътибор талаб қилинади. Уч маҳал иссиқ овқат, ётоқ-жой, шунингдек, бўш вақтларини мазмунли ўтказишлари учун спорт зали, кутубхона мавжуд. Бундан ташқари, хар ҳафта концерт дастури намойиш этилади. Қолаверса, Назлимхон сулув, Пирим Эшон бобо, Султон Увайй бобо зиёратгоҳлари, шунингдек, Нукус шаҳридаги И.Савицкий ҳамда Бердак миллий музейларига саёҳатлар уюштирилади. Сихаттоҳда иссиқхона ташкил этилган бўлиб, кексаларга сархил сабзавотлар тортиқ этилади. 2011 йилдан буён чорвачилик ва паррандачилик ҳам кенг йўлга қўйилган.

— Жуда кўп жойларда бўлганман. Аммо бу маскан ўзгача. Атрофга боқиб, кўнглинг ёришади: тартиб-интизом, орасталик, ҳамшираларнинг муомаласи жуда яхши, барча шарт-шароит муҳайё. Айниқса, герантология ва психология бўйича шифокорлар томонидан ўтказиладиган арт-терапия муолажалари кўпчиликка маъқул бўлмоқда. Бунда кайфиятни кўтариш, қувноқлик, ширин дамларни ёдга олиш мақсадида хар хил шаклдаги чизгилар билан машғулотлар ўтказилар экан. Бу тетиклик, қуч-қувват бағишламоқда, — дейди хоразмлик даволанувчи Ботирбой Қўчқоров.

Ширин сўз — кўнгил малҳами. Меҳр-оқибат, саховат, ҳаётимиз каби буюк кадрятлар бор экан, дўстимиз ширин ва мазмунли кечаверади. Шуларга кўлини очган, кексалари улуғланган халқнинг отаётган хар бир тонги хайрли, эртаси нурафшон.

Феруза НУРУЛЛАЕВА,
Қорақалпоғистон Республикаси.

Опа-сингил рақосалар — Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист Муҳаббат Фуломова (Курбонова) ҳамда “Ниҳол” мукофоти совриндори Малика Курбоновани санъатсеварлар жуда яхши танишади. Кўринишидан турлича бўлишса-да, қалбан бир-бирига жуда яқин, меҳрибон, самимий, ўзаро муносабатларида опа-сингилларга хос меҳр ус-туворлиги сезилиб туради.

ОПА-СИНГИЛ

орасида рақобат борми?

— Дунёда бир-бирига опа-сингилдан-да яқин, меҳрибон дўст бўлмайди. Болалиқдан қайси бирингиз кўпроқ гамхўр бўлгансиз? Ким кўп танбех эшитган?

Муҳаббат:

— Болалигимда жуда шўх бўлганим учун кўп танбех эшитардим. Малика эса босикроқ эди. Шошқалоқ, таваккалчилигим учун ҳам ота-онам койиб туришарди. Бирор нарсани синдирсам ёки йўқотсам, синглимга “Сени уришмайди, айбимни бўйнингга ол”, дердим. Олдин Малика кўпроқ гамхўрлик қилган бўлса, ҳозир мен меҳрибонман. Турмушга чиққач, синглимнинг қадрини аянам кўпроқ ҳис этдим.

Малика:

— Опам мендан бир ёш катта бўлса-да, иккимиз худди эгизаклардек вояга етганмиз. У бу дунёда ишонган ягона дўстим, гамхўрим, суянчигим. Ота-онамга айтолмайдиган сирларни тўкиб дардлашаман. Болалик маҳаллари ўртамаздаги меҳроқибат кучли бўлган. Улғайганимиздан кейин эса опамнинг меҳрини кўпроқ ҳис этапман. Танбех берсам, фойдамни кўзлайди.

— Ёшлиқда кўпинча сингиллар пишик, пухта бўлгани учун бирор айб иш қилганда вазиятдан осонгина чиқиб кетади-ю, опалар ба-логардон бўлиб қолади. Малика ҳам устомонлими?

Муҳаббат:

— Вазиятдан тез чиқиб кета оламан. Агар кўнглибўшлик ёки сод-далик қилиб, балогардон бўлсам ҳам Малика дарров ёрдам бериб, қутқарган.

Малика:

— Эсимизни танибмизки, ота-онамиз ҳаммиз: “Аҳил бўлинглар. Чунки икковингга бир-бирингдан яқин жигар йўқ”, деб уқтиришган. Шунданми, опам бирор айб иш қилса, мен дарров ёнини олардим. Назаримда, опам табиатан содда, очиккўнгил. Кўнглига йўл топган

одамга барча сирларини айтиб бе-ради. Мен эса ҳар бир суҳбатдошим билан масофани сақлаб тураман. Гапни ўзимга олавермайман.

— Иккинги ҳам танилки рақосасиз. Ҳамкасблар орасида эса ўз-ўзидан рақобат юзага ке-лади. Бу борада сизларнинг фик-рингиз қандай?

Опа:

— Рақоса сифатида мен учун энг биринчи рақобатчи бу — Малика. Чунки унинг рақс техникаси жуда му-камал. Айниқса, Тошкент-Фарғона йўналиши усулларини жуда яхши ўзлаштирган. Ҳозир оила, рўзгор юмушлари ва фарзандим тарбияси билан бўлиб, “формам” бироз ўзгар-ган. Концерт дастурларида Малика-дан кейин саҳнага чиқишим керак бўлса, ўз устимда анчагина тер тўки-шим зарурлигини биламан.

Сингил:

— Мен рақоса сифатида опам-ни ўзимга нафақат «кумир», балки рақобатчи деб ҳам ҳисоблайман. Лекин ҳеч қачон унга ҳасадланма-ганман. Опамга камчилигини айта-ман, лекин зинҳор бахиллик қил-маганман. Рақоса Муҳаббат Кур-бонованинг истараси, рақсдаги им-кониятлари бошқа рақосаларда

йўқ, буни ҳамкасаба сифатида тан оламан.

— Бир-бирингизни танқид қилиб турасизларми?

Муҳаббат:

— Камчиликларим ҳақида сўз кет-ганда, Малика гапнинг учини чиқар-ди-да, силлиқлаб кетади. Мен эса “Камчилигимни бошқалардан эшит-ганимдан кўра, сендан эшитай”, дейман.

Малика:

— Опамдан танқид эшитсам, бир-роз хафа бўламан. Хатто, ёлғиз ўти-риб, йиғлаб оламан. Лекин кейин ҳаммасини яхшилаб ўйлаб, тош-тарозига солиб, опамнинг ҳақлигини тушуниб етаман.

— Муҳаббат, “Зебузар” сери-алида суратга тушган пайтингиз турмушга чиқмаган эдингиз. Рол-лингизни нотўғри тушунганлар ёки астойдил ачинганлар ҳам бўлганми, улардан қандай фикр-лар эшитгансиз?

Муҳаббат:

— Ўзбекистон давлат санъат ва маданият (собиқ санъат) институти-да таҳсил олаётганимда дарсдан чи-қиб, “Тошкент зеболари” рақс ансам-блига ишга борардим. Аммо актёр-ликка бекорга ўқимаяпман-ку, деган фикр хаёлимдан ўтиб турарди. Сави-яли кинода суратга тушишни хоҳлар-дим. “Зебузар” сериали сценарийси ҳаётда бўлиб ўтган воқеалар асоси-да ёзилган. Муаллиф Набижон Хоши-мовнинг айтишича, бош қаҳрамонга менинг ташки кўринишим мос тушар-кан. Бўлмаса, Зебузар учун кўплаб ак-трисаларимиз кино синовдан ўтиш-ганди. Бу ролга катта куч сарфлаган-ман. Ўзи ҳар бир фильм учун юз фоиз масъулият билан ёндашаман.

Кўча-кўйда аёллар кўриб қолиш-са, бунчалик пешананг шўр бўлма-са, деб ачинишарди. “Ундай рол-ларни ўйнаманг, саҳнада кулиб рақсга тушасиз. Сиз учун хафа бўлиб кетдик”, деганлар ҳам бўлди. Баъзилар ролингизнинг тарбиявий аҳамияти бор, деган. “Зебузар”ни ўйнашдан қўрмаган-ман. Тўғри, баъзи саҳналарда уял-ганман. Аммо актриса унга топши-рилган ролга нисбатан инжиқлик қилишга ҳаққи йўқ. Ўша пайтда қиз бола бўлганим учунми, қаҳрамо-нимнинг дардини тўлиқ тушуна ол-маганман, мана, бугун турмуш қуриб, қиз бола учун номуснинг аҳамиятини кўпроқ англаяпман.

— Муҳаббат “Зебузар” телесе-риалида ва бошқа фильмларда-ги роллари билан актрисалик қобилиятини ҳам намойиш қил-ган. Хўш, Маликахон, бу борада ортда қолмаяпсизми?

Муҳаббат:

— Маликани Дилноза Кубаевага ўхшатишади. Яқинда “Нигоҳ” филь-

мида бирга суратга тушиб, бунга ўзим ҳам гувоҳ бўлдим. Дилнозада-ги бетакролик Маликада ҳам бор-лигини пайқадим.

Малика:

— Опам профессионал рақоса ва актриса. Шунинг учун ҳам режис-сёрлар уни киноларга таклиф эти-шади. Мен эса ҳаваскорман. Тўғри-си, ҳаётимда “Чумчуқ сўйса ҳам қас-соб сўйсин” нақлига амалан, актри-салика даъвогар эмасман. Яқин-да “Нигоҳ” телесериалида опам бил-лан бирга рақосалар ролини ижро этдик. Агар шу сериалдан кейин эътирозлар эшитсам, кинода бошқа ўйнамайман. Ҳозир премьерани кутаяпмиз.

— Аксарият ҳолатларда опа-сингиллардан бири отасига, ик-кинчиси онасига ўхшайди. Сиз-лар кимларга тортгансиз?

Муҳаббат:

— Мени оймга, синглимни да-дамга ўхшатишади. Малика ўта му-лоҳазали, етти ўлчаб бир кесади. Мен эса таваккалчиман.

Малика:

— Оиламиз санъаткорлар оила-си. Дадам мусиқадан дарс беради, онам рақсдан. Кўринишимиз, харак-теримиз турлича бўлса-да, оиламиз-да санъатсеварлик руҳи ҳукмрон. Балки шунинг учун ҳам бир-бири-мизни осон тушунармиз.

— Муҳаббат, бу саволим сиз учун, айтинг-чи, оила, фарзанд тарбияси ва рақосалик... Бир аёл учун булар оғирлик қилмай-дими?

— Устозим Карима Узоқовага кел-ин бўлганман. У киши билан “Тош-кент зеболари” рақс дастасида фа-олият юритяпмиз. Ансамбль ишини юритишда ҳам устозимга ёрдам бе-рапман. Ойижоним ҳаммизга мени қўллаб-қувватлайдилар. Агар ёнида тушунадиган, керак пайтда ёрдам берадиган яқинлари бўлса, аёл киши ҳар қандай юмушни уддалай олади. Турмуш ўртоғим бу борада жуда эътиборли. Нима бўлганда ҳам, мен учун энг муҳими — оилам. Сабаби, турмуш ўртоғим жуда яхши инсон ва кўнгилдагидек муносаба-тимга арзийди. Санъатни деб оиламга путур етказмайман. Энг асосийси, у мени тушунади, қас-бимда фаолият юритишимга қўйиб бeryапти, ундан ортиғи менга керак эмас. Қарерда бўлмасин, ҳаммиза турмуш ўртоғимнинг мавқеини уш-лашга интиламиз.

— Рақс санъати нимаси билан сизларни ўзига жалб этган?

Малика:

— Оиламизда қатъий талаб бор: тўйларга, эл хизматларига рақоса сифатида бормаймиз. Сабаби, истаймизми-йўқми, баъ-зи тўйларда рақосага санъаткор сифатида қарашмайди. Шу боис ҳам тўйларга чиқмаймиз. Лекин рақосалик маҳоратимни кўрсати-ш учун яхши кўшиққа клип иш-ланса, суратга тушаман.

Муҳаббат:

— Рақсда жозиба бор. Уни пух-та ўзлаштириб, мухлисларга тақ-дим эта олиш, профессионал даражага эришиш учун эса жуда кўп изланиш ва меҳнат қилиш керак. Мана шу изланиш умримиз мазму-нига айланган.

Хусния ПАРДАЕВА
суҳбатлашди.

МИНГЙИЛЛИК СИНОВ

...Баҳорнинг ўрталарида Жиззаҳа — қадрдонлар дийдорига шошилди. Фаллаорол туманидаги Тутли кишлоғи мулоҳидидан ичкарига Саъд Ваққос ота булогига қайрилган, икки чеккаси тутзор, тоқзор ораллигидаги йўлдан қирга юра бошлади. Атрофда кулунлар ирғишлаб чошиб юрар, кўй-кўзилар маъраб диқирлар, оқсарик бойчечак гулларининг хиди нари-берини тутти ётар, кўкларнинг илк таровати мана шу адирларда тугилгандек эди.

Негадир шу тобда тўйлар кўпайган, ҳар қадамда биз сингари келин-куёвни сайилга олиб чиққан куёвжўралару, яна бўян-таранни болаган келиндугоналарни учратасиз. Айниқса, йўл-йўлақай кечадиган ҳангома ва воқеаларнинг гаши ўзгача. Теваракни кузатсангиз, аллақандай бир шукуҳни пайқайсиз. Баъзида қулоққа қўшиқ-лапарлар чалинади:

**Боқон тутдик, келинга,
ўтолмади, жўралар,
ўтолмади, жўралар.
Ўтолмаса, келин-а,
Сийлиқ берсин, жўралар,
белбоғ берсин, жўралар.
Келин берган рўпакча-ё,
ярашди белимга,
ярашсин-ё белимга.
Бир белбоқча ўн йигит,
талашмади жўралар,
талашмади жўралар.
Бир сулувга минг йигит,
талашар-ов, жўралар,
талашар-ов жўралар...**

Менга бу лапар таниш бўлгани учун дарров олдинга қарадим. Энг илгариди кетаётган машина йўли узун таёқ билан тўсилган, бир тўда болалар уловни ўткизмаслик чорасини қўриб арқонни таранг тортишарди.

Куёвжўралардан бири бу удумнинг маънисига тушунмагани учун гўё болаларни кўрқитмоқчидек шартта "Ласетти"дан тушиб, дағдагага ўтди.

— Бу нима-ей? Йиғиштир... Об-бо, сен жа қизиқ бола экансан-ку!

— Сийлиқ бермаса, ўтказмаймиз.

— Ҳеч кимда йўқми? Жўрам сийлиқ нимагини билиб ўтирибдими? Мен тушунсам ҳам индамай кузатиб турдим. Оғайним бироз ўйланди-да, чўнтагини ковлай бошлади.

Болалар унинг бу ҳаракатларига тушунмагандай, аланглашишди.

— Ма, бу сизларга, шokolод оласизлар!

Улар бирдан бақриб қулиб юборишди.

— Шokolодни сотиб олсак ҳам бўлади. Пулингиз керак эмас.

Дўстимнинг кайфияти бузилаётганини кўриб, дарров машинадан тушдим. Секин келин-куёв ўтирган машина томон юриб бордим-да, ойнадан ошнамизга имлаб тушунтирдим. У менда йўқ дегандек елка қисгач, келинпошшага юзландим:

— Игна-ип ушлаганмисиз?

У ийманиб бошини кўтарди-да, сумкасидан қўлда тўқилган рўмолча чиқарди.

— Менга тўқиб берадиган бор, — дедим, кейин олдимиздаги боқонни кўрсатдим. — Болаларга тўрт-бешта бермасангиз ўтказмайди.

У яна боягидек сумкани очиб, рўмолчаларни санай кетди. Охирида, катта белбоғни олди-да, узатди:

— Боқонбошига берасизлар!

Келиннинг болаларга атаганларини олиб, тарқатдим. Хов анави, тепалиқда турган кишилар кичкинтойларнинг худдаборонлигига амин бўлгандек кўлларини баланд кўтариб, хуштак чалиб қўйишарди.

Шундан кейингина келин-куёвнинг ҳам, болаларнинг ҳам рангирўйи ўзгарди. Ҳамма ўзининг тегишини олганидан мамнун эди.

Улар боқонни ерга ташлашди-ю, бирин-кетин яна боягидек қирга кета бошлади. Ортимиздан яна бир гуруҳ келин-куёвнинг машиналари тизилиб эргашганди. Энди болалар бу келиннинг чеварлигини синашга тушди...

Менинг хаёлимга эса боқоннинг илдизини топиш масаласи тушиб, хотирамдаги эски саҳифаларни варақлай бошладим.

Ор масаласи қайтариқ сўз, бош сўз этиб олинган асар Алпоминг. Унда ҳар бир қадамда мана шунинг акси кўринади. Албатта, удумларнинг замирида ҳам айнан ор масаласи бир-

Миллий удумлар

ламчи ўринга чиқади. Демак, ҳар бир персонажнинг характери мингйиллик удумлар ичидан келиб чиққан. Масалан, боқон удумининг тагида ҳам келиннинг келажакда бир оилани куёв билан биргаликда тик кўтариш, юргизиш мақсаду мурдаоси мужжасам. Шу маънода дostonда қуйидаги жумлалар учрайди:

**Юринг, қизлар, борайиқ деб,
Бек акамни кўрайиқ деб,
Чечани олиб келайиқ деб,
Қиз хотин бораёттир,
Йўлда боқон солайиқ деб,
Тўппи, рўмол олайиқ деб...
Ақасман ул кўришиб қолади,
Кўп қизлар келинни**

**ўртага олади,
Ўтказмайди, йўлда
боқон солади,
Суксур каниз тўппи,
рўмол беради...**

Боқон тутиш маросими мамлакатимизнинг турли худудларида ҳар хил номланади. Айрим жойларда умуман, бунгақа удум йўқ. Масалан, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларининг баъзи кишлоқларида ҳам бу одат қисман сақланиб қолган. Келин тутишидан олдин, болалар ва қиз-жувонлар йиғилиб, овулга қирар йўлга бир-бирига улаб бириктирилган катта арқонни тортиб, келин йўлини тўсдилар. Ундан ўтган келинчак чимилдиқ тутилган хонада иккинчи синовга дуч келади. Бу ерда ҳам арқонча тутилган бўлади. Келин бир иложини қилиб, совға-саломлар бериб, уларнинг "оғзи"ни ёпиши керак. Албатта, бунда унинг эпчилиги, тикиш-бичишни яхши билиши энг биринчи навбатда аҳамиятли. Жиззах вилоятининг Фаллаорол, Бахмал, Фориш, Зомин туманларида бу одатни бундан ўн йиллар илгари кўп учратардик, ҳозирда эса тобора сийраклашиб бораёттир.

— Қиз тилини келинлик учун игна-ип олиб, эрта тикиш-бичишни бошлаган, — дейди етмишдан ошган Маҳкам момо Бозорова. — Олдин кўли эпга қирмай қийналган, қийшиқ тикиб мато сарф бўлган. Шунинг орқасидан ўрганган, суяги қотган. Агар эпсиз, арзанда бўлса, бирорта жонлик айтишган. Улбўсинойнинг тўйида болаларга улоқ беришган. Улар бировниқанда катталар билан ўтиришган, улоқ базми бўлган.

АЛКИССА: доно халқнинг ҳар бир ҳаракати бир ҳикмат. Боқон тутиш урфининг замирида ҳам келинни ҳаётнинг ўнқир-чўнқирларига синаш эмас, аксинча, икки ёшни турмушнинг оғирликларига тайёрлаш, кўниктириш, тоблаш мужжасам.

Олимжон ЖУМАОБОВ.

ФАРСАХ — фарсах Шарқда, жумладан, Марказий Осиёда қадимдан ишлатиб келинган масофа ўлчов бирлиги. Бир фарсах 9-12 минг қадамга ёки 6-8 километрга тенг бўлган. Айрим манбаларда, бир фарсах 5760 метр дейилади.

Йўловчилар бир фарсах масофани пиёда босиб ўтишиб, анча ҳолдан тойган эдилар.

Журналдан

ФАРРОШ — тилимизда кўча суғуровчи маъносини ифодалаб келган "фаррош" сўзининг тарихи жуда қизиқ. Бу сўзнинг асл илдизи араб тилида "гилам тўшовчи" деган маънони англатган. Фаррош қадимда подшоҳлар, амирлар ва асилзодалар хузуридаги кичик сарой хизматчиси ҳисобланган. Унинг зиммасига меҳмон кутиш учун зарур бўлган барча анжомларни ҳозирлаш вазифаси юклатилган. "Тарих атамалари лугати"да изоҳланишича, маълум даврларда саройнинг бош ошпази ҳам "фаррош" деб аталган.

Икки йилдан кейин бозорнинг фарроши унга одам қўйди.

Шукур Холимирзаев

ШАХРИСТОН — Шарқда ўрта асрларда шаҳарларнинг маркази, мудофаа девори билан мустаҳкамланган асосий қисми "Шахристон" деб аталган. Шахристон худудида сарой, масжид, ёпик ва очик бозор, марказий майдон — регистон, муҳим маъмурий бинолар, ҳукмдорлар қўрғонлари ва оддий аҳоли хонадонлари жойлашган.

У биринчи дарвозадан кириши билан шахристон томон йўл олди.

Журналдан

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

Эҳтиром

ЭЛ ДУОСИ ҚўЛЛАСИН

Хусан ака Жалолов каярда, қайси жамоада ишлаган бўлмасин, фақат савобли ишларга бош-қош, ташаббускор. Қўлидан келгунча кексаю ёшнинг кўнглини олишдан толмайди, қайси оилада қандай муаммо борлигини яхши билади ва ўз навбатида кўмакка шошилади.

Айни пайтда Хусан аканинг туманимиздаги Убай Мусаев кишлоқ фуқаролар йиғини раиси сифатидаги фаолияти алоҳида мавзу. Бирор кун тинч, бамайлихотир ўтирганини кўрмаймиз. Қачон кўрсак, кимнингдир ташвиши ёки йиғинимиздаги турли хил юмушлар билан елиб-югуриб юрганига гувоҳ бўламиз. Энг асосийси, Хусан ака ўз оиласида ҳам меҳрибон ота, қаттиққўл тарбиячи.

Қадрли Хусан ака, биз бутун кишлоқ фуқаролар йиғини аҳли номидан сизни муבורак 60 ёшингиз билан самимий қутлаймиз! Умр йўлларингизни Савоб аталмиш ўчмас чирок ҳаммаша ёритиб туришини тилаймиз.

Эҳтиром билан

Янгийўл туманидаги

Убай Мусаев ҚФЙ жамоаси.

Реклама ўрнида

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шимми, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой (4 ой ўқиш, 2 ой амалиёт).
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёти билан).
Тиббий массаж — 3 ой (2 ой ўқиш, 1 ой амалиёт).
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Олий торт безатиш курси — 1 ой.
Йўгур, Европа таом ва салатлари — 2 ой.
Жаҳон таомлари — 2 ой.
Аёллар сартарошлиги — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой (0 дан балансгача).
Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.

Бичиш-тикиш, моделлаштириш ва малака ошириш — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Тирноқ, киприк ўстириш ва дипеляция — 1 ой.
Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка).
Тўкувчилик — 3 ой.
Инглиз тили — 3 ой, рус тили — 3 ой, турк тили — 3 ой, корейс тили — 3 ой.
Бисер, яъни матога мунчоқли безак тушириш — 2 ой.
Декоратив гул ясаш — 1 ой.
Сарпо қути ва саватлар ясаш — 1 ой.
Бисердан гуллар, дарахтчалар ясаш — 2 ой.
Карвинг (мева ва सबзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой, интернет — 1 ой.
Барчани амалиёти билан. Ётоқхона бор.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-уй, 31-хона. МЎЛЖАЛ: Юнусобод дехқон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).

ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Яшнобод тумани Фарғона йўли кўчаси 4-уй, 40-хона. МЎЛЖАЛ: Қўйлик кийим бозори рўпарасида.

ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +93894 678-50-30 (кундузи)

Хизматлар лицензияланган

Узи нима бўлди? Кўчада уни кўриб қолди. Кўрса нима бўпти? Нима бўпти эмиш, ахир у бошқа бир қиз билан кетаётган эди-да. Бўлгани шуми? Шу кичкина гапми? Уни бошқа қиз билан бирга кўрдию, кўйиб кетди. Шундоқ метрога тушиб кетаверишда. Улар шундай бахтиёр, шундай хурсанд эдиларки...

— Бирор танишидир-да, Камола, ваҳимасанки, бирам, — юзини терс бурди ишхонада дугонаси.

— Танишига ўхшамасди, деяпман-ку. Чиройли кизмиди, дейсанми. Э...

Кўлини силтади. Қизнинг кўлида гул бор эди. Билади, гулни қиз болага бежиз бермайдилар. Телефонини қидирди. Сумкасини титиб ташлади. Сумкани олиб, стол устига ағдарди. Ҳа, бу ёқда экан, ёмғирпўши чўнтагида. Кетма-кет рақам терди: "Телефон вақтин-

налардан тап-тап этиб биринчи қаватга тушди, кўчага чикди. Югуриб кўчанинг нариги бетига ўтди. Ойнаванд эшик қаршисида бир муддат тўхтаб қолди: "Сартарошхона".

"Мана энди у ўзидан кўрсин. Билиб кўйсин, мен ўша топган қизидан бир қарра эмас, ўн қарра чиройлироқман. Ва буни унга исбот қилиб қўяман".

ҲИКОЯ

АЛАМ

чалик уланиб берилмади..."

Дугонаси унга хайрон тердилди. Елкасини қисиб, ишига тутинди.

Телефонини атайин ўчириб қўйган, бунга шубҳа йўқ. Узоқ йўл юриб чарчагандай, ўзини креслога ташлади. Кошки арзиса, топган қизини-чи. Сапчиб, ўрнидан турди, сумкасидан кўзгу олди, қаради, кўнгли тўлмади. Ўз аксига гаши келди. "Қиз деганда андак жозиба бўлса-да". Ўзига ўзи ёқмади. Кўзгунини бир чеккага улоқтирди.

— Камола? — уни кузатиб турган дугонаси компьютер ортидан туриб, деди:

— Нодира, пулинг борми?

— Нима қиласан?

— Ўн минг сўм бериб тур.

Дугонаси унга бошдан-оёқ тикилди. Тортмасидан пулни олди-да, стол устига қўйди.

— Ма.

— Ҳозир келаман. Заҳархонга шу ерда деб тур.

— Қаёққа кетаяпсан? Билиб қолса нақ ейди.

Хонадан отилиб чикди. Лифтни чақирди, кутишга сабри чидамай, зи-

Сартарош аёл унга саволомуз қаради:

— Қандай бўлсин?

Рўпарасидаги катта тошойнадан юзлари ранж-аламдан бўртган, кўзлари олазарак қиз тикилди. Сочлари ҳам патила-патила... Ўз аксидан хафсаласи пир бўлди.

— Қандай деяпман?

— Билмасам... Ўзингиз бошқача, чиройли қилиб қўя қолинг. Ҳеч кимни-кига ўхшамасин.

Сартарош аёл мийғида кулди, унинг тошойнадаги аксига бепарво тикилди. Қўлига қайчи, тароқ олди. Қайчи-тароқ шарт-шурт қилиб ишга тушди. У кўзларини юмиб олди.

— Қаранг-чи.

Ойнага қаради. Бу гал ойнадан унга сочлари бежирим турмакланган, латофатли қиз тикилди. Лекин кўзлари негадир маъюс... Кўлини беихтиёр сочларига олиб борди. Бўёғи кўчган, парваришталаб тирноқларига кўзи тушди. Маникюр ҳам қилдиради.

Бир оздан сўнг мутлақо хотиржам тортиди. Бу энди бошқа гап.

Кўчага чикди. Чўнтагида телефони-

ни олиб, унга хабар жўнатди: "Сизни соат 18.00 да ўша жойда кутаман". Бўлмади, жўнатган хабари ўзига ёқмади, ўчириб, қайтадан жўнатди: "Мени соат 18.30 да ўша жойимизда кутин". Ҳали кийиниши ҳам керак-ку. Иш кунини қандай ўтказди, ўзи билмади. Шундай чиройли кийиниб борсинки, оғзи очилиб қолсин. Шунга арзийдиган, чиройли, башанг кўйлаги бормиди? Унақаси йўқ. Келинойисидан сўраб турса-чи?

Келинойи қайсингилга ажабсиниб тикилди.

— Кеч қолиб кетманг, ойингиз кийиндилар.

Келинойисининг гап оҳангини уқди: "Шундай қилишингизга арзийдиган йигитми? Алдаб кетмайдими?"

Келинойиси ўз либосини танимади. Тошойнадан бениҳоя умид билан термилган нозиккина, малоҳатли кизга қаради:

— Ярашибди, эҳтиёт бўлинг.

Ўзига ўзи маъқул тушди. Вақт ҳам оз қолибди. Ўн беш дақиқада қандай қилиб етиб боради?

Таксига ўтирди. Роппа-роса вақтида етиб келибди. Одатдаги учрашув жойлари катта озик-овқат дўкони рўпарасидаги гулзор. Вақт ҳам ўтди, одамлар ҳам уёқдан-буёққа ўтиб турди.

Шом тушди. Кўчада одамлар қамайиб қолди. Нега келмаяпти экан? Ёки хабарни олмаганмикан? Ёки телефони ёнида эмасмикан? Сумкасидан телефонини олди, бесабр рақам терди. Ундан лоқайд овоз эшитилди: "...хизмат доирасидан ташқарида".

Ўкинч кўксини тўлдирди. Соатига қаради. Роппа-роса соат 19.30. Бир пайт сесканиб кетди, бошига совуқ томчи томди. Осмонга қаради, қаттиқ ёғадиган забти бор, қоп-қора. Келмаса-я? Қулоғига юракни ортиқтирадиган мусика овози чалинди. Серилдан ёзиб олинган. Шу мусикани яхши кўради. Ие, телефони-ку. Шошиб, қаради. У ахири хабар жўнатибди.

"Узр, боролмадим. Эртага имтихон..."

Ҳа-я... Жойида туриб қолди. Совуқ томчилар уни савалай кетди. Бир томчи, икки томчи...

— Қизим, панага ўтмайсизми, ивиб кетасиз, — икки қўлида иккита тўрва-халта кўтариб олган ўрта ёшли бир аёл ўтиб кетаётти, ачиниб деди.

Яқинда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон миллий кутубхонасида истеъдодли таржимон, адиба Маъсума Аҳмедованинг "Жўнатилмаган мактуб" номи китобининг тақдимоти бўлиб ўтди. Унда адабиётшунослар, шоир ва ёзувчилар, ёш қаламкашлар иштирок этишди ва адабиётнинг инсон тафаккурини бойитишдаги ўрни, янги давр адабиёти, айниқсан, прозада оқсоқланиш кузатилаётгани ҳақида гапириб, Маъсума Аҳмедованинг ижоди кун сайин камол топаётгани ҳақида тўхталди: унинг қисса ва ҳикояларининг ўзига хослиги, қаҳрамонлар топишдаги синчковлиги, образлардаги салбийлик элементлари учрамаслиги хусусида фикр билдириб ўтишди. Куйида муаллифнинг "Алам" ҳикоясини эътиборингизга ҳавола этамиз.

ХУШЁРЛИК

Мавсум масъулияти

Болалар ёзги дам олиш оромгоҳлари ва бошқа соғломлаштириш муассасаларининг ёнғинга қарши ҳолатини давлат ёнғин нazorати ходимлари билан биргаликда текшириб чиқишлари ва куйидаги ёнғинга қарши қонда-талабларига риоя этишлари талаб этилади:

Оромгоҳларда ёнғинга қарши ҳовузлар, ташқи ва ички қувурлар доимий равишда сув билан таъминланган бўлиши, ҳудудда тозаланиш ва тез ёнғинчи қиқинлар ҳамда қуриган ўнлардан мунтазам тозаланиб туриши лозим. Шунингдек, меъёр талаблари асосида бирламчи ёнғин ўчириш воситалари билан таъминланган ва улар соз ҳолда туриши шарт.

Барча бино ва қурилмаларга, сув манбалари, ёнғин ўчириш асбоб-анжомларига

олиб боровчи йўллар фавкулдда вазиятда ҳаракатланмиш учун очиқ туриши, марказий электр ўчиргичлари эса бинонинг ташқарисига қўйилиши керак.

Ётоқхоналар ёнғин ёки фавкулдда ҳодисалар содир бўлганда инсонлар ва моддий бойликларни қутқариш воситалари билан жиҳозланиши, ётоқхоналарнинг заҳира чиқиш йўлақлари, эшиклари стол, ўриндик ва шкафлар билан тўсиб қўйилмаслиги лозим.

Гулхан ёқиш махсус тай-

ёрланган жойларда ва бинолардан 100 метр узоқликда жойлашган майдончалардаги намоиш руҳсат этилади. Унинг атрофи 1.4 метр кенликда чопилиши ва 25 метр радиусда қуриган ўтлардан тозаланиши керак. Ушбу майдонча ҳам бирламчи ёнғин ўчириш воситалари билан таъминланади. Дарахтзор яқинида ҳамда шамол эсаётганда олов ёқиш мумкин эмас.

Оромгоҳлар ҳудудига шахсий автомобилларнинг қириши, хоналарни тозалашда энгил алангаланувчи суюқликларни қўллаш, ётоқхоналарда, маъмурий бино, кутубхона, тўғарақ, маънавият

ва маърифат хоналарида электр мосламаларини назоратсиз қолдириш ҳамда вақтинчалик электр симлардан фойдаланиш, махсус майдончада гулхан ёқиш учун тез ёнғинчи суюқликларни ишлатиш, концерт ва байрам кечаларини ўтказиш чоғида мушакбозлик уюштириш, пиротехника воситаларини қўллаш, биноларда электр чирокларини тўлиқ ўчириб қўйиш, электр симлари устидан гулқоғозлар ёпиштириш, ҳимоя қобилиги шикастланган симлардан фойдаланиш, электр лампаларини қоғоз мато ва бошқа ёнғувчан материаллар билан ўраш, ўтқа-

Маъсума АҲМЕДОВА

Ёмғир тезлашди. Совуқ томчилар бўйнидан ичига сизиб туша бошлади. Эти жунжикди. Тўғрисиани айтганда, унинг ёнидаги ўша қиз кўхликкина эди. Камола-чи... Ёмғир ҳаммаёғини шалаббо қилди. Тўсатдан мусика овози янгради: телефони. Олди. Онасининг койиган овози эшитилди: "Қаёқларда юрибсан? Тезда етиб кел!"

Энди кетмаса бўлмади. Аллақачон кеч бўлди. Судралиб бекатга келди. "Ғийқ" этган овоз эшитилди. Бекатга яшил автобус келиб тўхтади. Автобус рақамига қаради: унда уйига борса бўлади. Чиқиб олди. Автобус ичида одам сийрак. Чекадаги жойга ўтирди. Бармоқлари билан ҳовур босган дераза ойнасини артди. Унинг баҳона қилиб, келмаганлиги, ўша қизни топганлиги ва ҳеч қачо, келмаслиги аниқ, Ичи ёнди. Сартарошга боргани билан, келинойисининг қўйлағини қилгани билан барибир чиройли бўлиб қолмади. Камола — сувга тушган мушук. Камоланинг қадри йўқ... Кўзларига ёш келди, уяли юзларига оқиб туша бошлади: бир томчи, икки томчи...

Бир маҳал диомога нозик, нафис ифдор урилди. Бошини кўтарди. Тепасида қўлларидан бир даста қип-қизил чиннигулларни тутганча баланд бўйли бир йигит унга қара қулиб турарди.

— Манави гуллар сизга.

Ҳайрат билан нотаниш йигитга қаради:

— Нима учун?

— Изоҳга ҳожат йўқ. Гўзал қизларга гул тақдим этилади.

Ҳангу манг бўлиб қолди. Гулларни олишини ҳам, олмаслигини ҳам билмай қолди.

Автобус тўхтади.

— Олинг. — Йигит гулларни унинг тиззаларига ташлади-да, ўзи эшик томон шошилди. Автобус эшиги очилди, йигит тушиб кетди.

Камола шоша-пиша деразадан пастга қаради. Йигит пастда гўёки биров билан хайрлашмоқчидай турарди. Бир маҳал унинг кўзи Камолага тушди, қўлларини силкиди, хайрлашди. Камола беихтиёр тиззасидаги гулларни қўлларига олди, ҳидлади.

Автобус тез юриб кетди...

Маҳмуд ЮСВАЛИЕВ,
Тошкент шаҳар
Юнусобод тумани ИИБ
ЁХБ инспектори,
кичик сержант.

Бузув орамиздан қалами ўткир ёш журналистлар етишиб чиқаётгани барчани қувонтиради. Улар ўзлари кўрган ва кузатган ҳаётий воқеаларни жонли ёритиб берадики, ўқувчини эътиборсиз қолдирмайди. Албатта, бунда амалиёт ва назария ўйғунлиги муҳим аҳамиятга эга. Тахририятимизга тез-тез ижодкор ўқувчилар, олий таълим муассасалари талабалари келиб, ижодий ишлари билан қатнашади. Янги "Навқирон давра" рукнида ана шундай ёш журналистларнинг сара материалларини мунозам равишда чоп этишни режалаштирямиз. Бу, шубҳасиз, ёш ижодкорларнинг камолотга эришишида туртки беради, тахририят ва таълим муассасалари ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

БАҲОНАГА САБАБ БОРМИ?

ёхуд яна ёшлар тарбияси хусусида айрим кузатувлар

"Ҳозирги ёшлар жой бермайди. Гап-сўзни эшитмаслик учун айримлари кулоқчин тақиб олганига нима дейсиз? Бизнинг давримизда кекса, ёш болали ва ногиронлар автобусга чиқса, дарров жой бериларди. Улар тик туриши уят эди".

Шунга ўхшаш фикрларни ҳар куни турли транспорт воситаларида эшитамиз. Бунга барча кўнликандек, гўё. Ростдан ҳам шундайми? Яъни, ёшлар нурунийлар ўйлашгандек бефарқ, лоқайдми?

Ахлоқ-одоб қоидаларида миллий-лигимиз, минталантимиздан келиб чиққан ҳолда салом беришдан тортиб, кийиниш маданияти, кексаларга ҳурмат барча-барчаси ёзилган. Катталарга жой бериш масаласи ҳам шулар жумласидан. Эътибор берсак, транспорт воситаларида тенгқурларим кексалар учун жой беришади. Лекин бу "ҳамма вазиятда ёшлар жой бериши ларт. Бу ёшларни тарбиясизликда айблаб, уялтириб жойидан турғизиш ҳуқуқини беради" дегани эмас.

...Амалётдан қайтаётган кунларимнинг бири эди. Соат кечки олти ярим: трамвай келгач, чиқиб олдим. Йўловчилар ҳорғин. Ўриндикларнинг деярли ҳаммаси банд эди. Бир қизнинг ёнига бордим. Унинг юзидан чарчаганини, боши оғриётганини, боз устига, баланд пошна азоб бераётганини сезиш қийин эмасди. Трамвай озроқ йўл юргач, ўрта ёшдаги бир аёл чиқди ва ўриндикка ястанган ўғил болаларнинг ёнига бормасдан менинг ёнимга келиб турди. Кейин бояги қизга қаради-да:

— Менга жой керакмас, фақат мана бу сумкамни ушлаб ўтирсанг бўлди, — деди дўклагандек.

Бу гапдан сўнг жой бермасликнинг ўзи уят эди. Қиз ўрнидан турди. Аёл эса унинг жойига қўниб, яна ўша ёшлар тарбиясизлиги ҳақида гап бошлади. Қизардик, афсусландик...

Яна бир воқеа хотирамда қолган. Буни курсдошим Вазира Ибрагимовадан эшитган эдим.

— Бир куни дугоним, Нилуфар билан автобусга чиқдик. У телефонда яхши асарнинг электрон варианты борлигини айтди. Мен бу китобни кўпдан буён қидириб юрганым учун воқеалар ривожини сўрадим, у ҳам тўлиб-тошиб гапира бошлади. Воқеаларга берилиб атрафдагиларга эътибор қаратмабман. Шунда бир йўловчининг:

— Қизлар, уялмайсизларми? Сизларга катталарга жой беришга, деб ўргатишмаганми, — деди. Дарров тура солиб жой бердик. Лекин халиги киши ва тик турган аёл шоша-пиша ўтирди, "Ҳозирги ёшлар уятсиз, тарбиясиз", дея жаврашди. Қаттиқ уялганимиздан манзилга етмай тушиб қолдик...

Баъзилар ўзлари жой беришни хоҳламайди, айримлар эса турли хил вазиятда бўлади. Масалан, соғлиги кўтармаслиги мумкин.

— 21 ёшимда турмушга чиқиб, ҳомиладор бўлганман, — дейди жиззахлик Сўҳра Тоҳирова. — Боламини "кесиш" йўли билан дунёга келтиришган. Кўпинча жамоат транспортда юрардим. Баъзан ёш бўла туриб ўтирганим-

дан қаттиқ уялардим. Катталарга жой бергим келарди. Шифокорлар бир йилча ўзимни эҳтиёт қилишимни айтишганди. Шунинг учун кам ҳаракатга мажбур эдим. Кунларнинг бирида ёши каттароқ аёл келиб ёнимда турди, афтидан, жой беришимни кутаётганди. Лекин қимирламаслигим сабабини айтганимдан кейин, у касаллар таксиди юриши кераклигини айтиб шанғиллади. Шунда орқароқда бир жувон жой бериб, менга шивирлади: "Сизни тушунаман". Тушунадиган инсонлар борлигидан хурсанд бўлдим...

— Ёз кунларида асосан, ёшларнинг хушдан кетиш ҳолатлари кўпаяди, — дейди терапевт Азиза Ражапова. — Бунинг сабаби камқонликдир. Камқонликда бош айланиши, тез-тез орғиб туриши, қулоқ шанғиллаши ва гажум транспорт воситаларида ҳаво етишмаслиги натижасида хушдан кетиш ҳолатлари учрайди. Бошнинг энса қисми хушдан кетганда шикастланса, кўриш қобилиятининг пайсаяшига, баъзи ҳолларда кўрликка олиб келиши мумкин.

Болаларнинг умуртка поғонаси 17 ёшгача ўсади. Уларнинг текис ўсиши учун транспорт воситаларида ўтиргизиб қўйган маъқул. Баъзан қандайдир кўнгилсизлик сабаб болалар йиқилиб кетса, турли касалликлар орттириб олиши эҳтимоли бор. Жумладан, уларнинг суяклари жуда мўрт бўлади ва бироз лат ёйиш оқибатида ҳам суяк синиши мумкин.

Кимлардир яқинда операцияни бошдан ўтказган бўлишлари мумкин. Масалан, кўричак операциясидан чиққанларга 2 ҳафтагача туриш-ўтириш маън қилинади. 3-ҳафтада оз-оз юриши, ўтириши, узоқ йўлга чиққанда ҳам узоқ вақт тик турмаслиги керак. Чунки тилган жой очилиб кетиши хавфи юқори. Шундай вазиятда "узрли ҳолатдаман" деб айтиб қўйган мақсадга мувофиқдир.

Керакли вазиятда ёшларга насиҳат қилиб, хатосини тушунтириб, тарбия бериш жуда ўринлидир. Лекин шундай вазиятлар, ҳолатлар бўлади, бунда фақат уларни ҳам бироз тушуниш керак. Чунки ёшлар ҳам иссиқ жон, улар ҳам беюмор бўлиши мумкин-ку, ахир. Ёшларнинг ҳаммасини бирдай ақли, бирдай одобли деб бўлмайди.

...Бир аёл автобусда типратикандек гўжанак ўтирган ўқувчи томон юрди ва унга жой беришини айтди.

— Сиз тўлаган пулни мен ҳам тўлаганман. Ҳамма тенг ҳуқуқли. Менинг ўтиргини келиб турибди, — деди ва кулоқчинини тақиб, телефонда уйини давом этирди.

Шунда бояги аёл сумкаси билан боланинг бошига ура бошлади. Воқеа паттачининг келиб жанжални тўхтатиши ва аёлга бошқа жой топиб бериши билан яқунланди. Бунда ким айбдор?..

Корейяда ёши катталарга жой берсангиз, уни камситган бўлар экансиз. Бу билан сиз унинг нафсониятига тегиб, қарилгини эслатаётган бўларкансиз. Бундай йўл тутиш бизда очигини айтганда, бориб турган одобсизликдан бошқа нарса эмас, тўғрими?

Дилшода ДАУЛЕТБАЕВА,
ЎзДЖТУ талабаси.

Диққат, янги рукн: Навқирон давра

КИТОВ ТАНИТГАН...

Болалигим бобом айтган эртак, дoston, маталлар билан ўтган. Айниқса, божожим «Алпомиш» достонидagi Бойчиборни шундай таърифлар эдики, беихтиёр мен хаёлан унга миниб парвоз этардим. Ҳатто болаликдаги кўк тойчоғимнинг номи ҳам Бойчибор эди.

Бугун билсам бобом менга аслида, от йигитнинг қаноти, Алпомиш мана шу қоракўз халқ деган эканлар. Уйимизда кичикроқ хона — кутубхонамиз эди. У ерда ўзбек адабиёти, жаҳон адабиёти, фольклор адабиётлари бор эди. Мен доим ўзим билан ўзим қолганда, шу хонага кириб яшириниб олардим. Соатлаб китоб титар эдим. Ниманидир тушуниб қолсам янги дунё оқандек шодланардим.

Ҳа, айтганча, Фарҳод ва Ширин билан ҳам, Отабек ва Кумуш билан ҳам шу жажжигина кутубхонамда та-

нишдим. Кутубхонамнинг ичида дунёни англадим, илк дафъа. Кутубхонамнинг ичида ўзимни топдим. Қалбим, руҳим ором олди. Чанқаган киши сув излаб шошганидек, мен ҳам китобларимга шу қадар ўрганиб қолдимки, беихтиёр илм истаб руҳим чанқди. Бугун китоб жавонларимдан Навоий, Фузулий, Бобур, Машраб, Нодира, Увайсий, Лутфийларнинг сара асарлари жой олган. Чўлпоннинг «Кеча ва кундуз», Абдулла Қодирийнинг «Ўткан кунлар» романларини ўқиганимда ҳар гал янги-янги маъно қирраларини кашф этаман.

Бобом доим «Китоблар орасида юрган киши нури бўлади», — дейдилар. Нафақат нури юз, балки қалби, умри, ҳаёти нурга тўлади.

Отабек НАРМЕТОВ.

САБОҚ

Қишки имтиҳонларни тугатгандик: галвир сувдан кўтарилиб, талабаларнинг сараги саракка, пучкаги пучакка ажралганди. Баъзилар хурсанд, бошқаларнинг тарвузи кўлтигидан тушган. Курсдошлар энгил тин олишганди. Қўшимча фанлар ва нотаниш устозлар...

Кунларнинг бирида, аудиторияга чамаси ўттиз ёшлардаги устоз кириб келди. Саломлашгач, танишув бошланди. Ўқитувчи қисқача таржимаи ҳолини гапириб берди, шу баҳонада унинг бошқа факультетларда ҳам дарс беришини билиб олдик. Орамизда шўх, гапдон, қитмир талабалар кўп эди. Домланинг кўнглини топиб гапирини эса камина қойиллатарди. Шу сабаб устозга дастлабки лўқмани ташладим.

— Сиз ҳақингизда кўп илиқ гаплар эшитгандик. Уйлаганимиздан ҳам ажойиб экансиз!

— Йўғ-е, нималар деб эшитгандингиз? — ҳайратлигини сўради устоз.

— Бошқа факультет талабалари, нафақат яхши педагог, балки ажойиб суҳбатдош ҳам дейишганди.

Сўзларимни бошқалар тасдиқлади. Ваҳоланки, ҳеч нарсадан хабаримиз йўқ эди. Мақсад устоз билан дўстона муносабат ўрнатилиши эди. Шундай бўлди ҳам! Ўзроқ суҳбат бошланиб кетди...

Талабалик дамларидан сўз очган устознинг ҳикоялари ҳаётий воқеаларга уланди: севги қиссасидан тортиб, ҳозирги турмуш-ҳаёти ҳақида ҳам билиб олдик. Тинглаётганимиз ўша пайти зерикарли лекциялардан кўра кизикарли эди-да. Илк дарсимиз шу зайлда ўтди. Биринчи кундаги таас-

суротлар талабаларнинг ўзини анча эркин тутишига сабаб бўлди...

Шу-шу ҳуқуқ дарслари шундай тарзда ўтадиган бўлди. Шовқин-сурон, мавзуни ҳеч ким эшитмайди, дарсга келган-келди, келмаган бир оғиз ширин сўз билан домланинг кўнглини оламан, деб ўйлади. Устоз қанчалик уринмасин, бунинг самараси сезилмас, дарсда тартиб-интизом издан чиққанди.

...Ухлаб қолганлигим сабабли кечикдим: иккинчи қаватда дарсга шошиқим кетаётиб, таниш овоз эшитилди-ю, ўша ёққа юрдим. Яқин бори эшик тирқишидан ўғиринча мўраландим: не кўз билан кўрайки, 14 талабани тинчлантиролмайдиган устоз, 50 кишилик аудиторияда қуюн-чаклик билан дарс ўттарди. Катта хонада пашша учса эшитилар даражада жимлик ҳукмрон эди. Барча диққат билан маърузани тинглар, устознинг жарангдор овози юрагимга ўқ бўлиб тегади. Гурӯҳимиздаги ўн тўрт ва қаршимдаги эллик талабанинг дарсда ўтиришини таққосларканман, илк воқеалар кўз ўнгимда гавдаланди. Курсдошларимнинг устоздан норозилигига сабабини эканимни англадим: барчаси учун ўзимни айбдор ҳис этдим.

Ўша кундан бошлаб фанларга ҳам жиддий эътибор қаратадиган бўлдим. Устознинг соддалангидан фойдаланганим учун афсусландим. Талабалик бурчини суиестеъмол қилганим, жаборини нафақат ўзим, балки курсдошларим ҳам тортаётганди. Қилмишларимни тенгдошларим келажагига хиёнат деб билдим. Дарсларнинг яхши ўтилмаётганида фақатгина устозлар эмас, маърағига бефарқ, беларов талабаларим ҳам айбдор бўлиши мумкин экан.

Завқиддин НАСИМОВ.

ЁЛҒОНЧИНИНГ ҲИЙЛАСИ КЎП

...“Отчопар” буюм-бозорига дугонам билан бирга боришга ваъдалашдик. Метронинг савжум бекатларидан бирига тушдим. Ҳали вақт борлиги боис ўриндиқлардан бирига келиб ўтирдим. Шу пайт ёнгинамдаги ўриндиққа юпунгина кийинган бир аёл келиб жойлашди. Кўлида икки ёшлар атрофидаги бола. Эсладим, шу хотинни аввал ҳам кўча-кўйда, автобус бекатларида кўп учратганман. У ҳар доим ўзининг ниҳоятда муҳтожлигини пеш қилиб, йиғлаб-сиқтаб ўтган-кетганлардан пул сўради. Кўнгилчанлигим учун, очиги, унга азбаройи раҳим келиб, бир неча марта пул тутқазганман ҳам. Энди эса метрога ўрганибди, шеклли, деб турсам, ёнига 12-14 ёшлар чамасидаги бир болакай югуриб келди.

ёшдаги аёллар, навниҳол қизлар, тоғни урса талқон қиладиган эркекларга нима дейсиз? Бундай ҳолатларни кўравериб, кўзлар ҳам пишди. Лекин...

— Айтсам ишонмайсиз, кечаги ҳафта бизниқига ҳатто дарвозамизни ҳам тақиллатмасдан 55-60 ёшлардаги, одми кийинган икки киши кириб келди, — дея ҳикоя қиладди ҳамкасб аёллардан бири. — Маҳаллада уйма-уй кириб юрадиган кунда-шунда тиланчилардан бўлса керак, деб ўйладим-да, ёнимдан икки минг сўмча пул чиқариб узатсам, безбетларча нима дейди денг: “Бизларни ким деб ўйладингиз, қизим? Сизнинг арзимангиз садақангизга зор эмасмиз. Биз фалончи авлиёнинг (очиги, юртимизда шундай зотнинг қадамжоси борлигини биринчи марта эшитиб турардим) қабрини обод қилиш учун атайлаб шунча жойдан келсагу, сиз шунчагина пулни раво кўряпсизми, йўқ, кўяверинг, керакмас” дея истеҳзо билан чиқаётгудди, мен: “Амакижон, жон деб берардим, лекин пул ҳўжайинимда эди, ҳозир чақираман, имкон қадар берамиз” дейишим биланок, ҳалигилар кўлимдаги пулни юлқиб олдию, ўзларини кўчага урди. Барибир тинчим йўқолди. Маҳалламиз раисига кўнғирок қилиб, бўлган воқеани айтиб, зудлик билан бирор

лари мумкин.

Қонун бўйича меросхўрларнинг ҳар бир навбати аввалги навбатдаги меросхўрлар:

- бўлмаган тақдирда;
- меросхўрларнинг ҳаммаси меросдан четлаштирилганда;
- барча ворислар меросни қабул қилиб олмаганда ёки ундан воз кечганда, ворислик ҳуқуқини қўлга киритади.

Қонун бўйича ворисликка фақат мерос қолдирувчи вафот этган пайтда ҳаёт бўлган шахсларгина чақирилади.

Саволга Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани 2-сон ДНИ нотариуси Камола ЖУРАБАЕВА жавоб берди.

чора кўрилмаса, бу лўттибоз, товламачилар куппа-кундузи яна қанча кишиларни алдаб чув тушириши мумкинлигини айтиб огоҳланттирдим. Орадан бир соатча вақт ўтди. Куйинчак маслаҳатчи аёл телефон қилиб, ўша сохта “савобталаб” кимсаларни ички ишлар идоралари ходимлари яна бир содда аёлни алдаб, анчамунча пулини олиб кетаётган маҳалда ушлашибди...

Ана ҳолос, бундай кулгули ва ачинарли ҳолатлар ҳар куни қайсидир манзилда рўй бераётгани аниқ. Биз эса қачонки, боғлаб алданиб, чув тушиб қолсақина хушёр тортамыз. Унгача беларво, лоқайд бўлиб тураверамиз. Томошабинлик ҳам эви билан-да, дегиси келади кишининг.

Шундай мавзуда мақола тайёрлаётганимни эшитган устозларимдан бири айтиб қолди:

— Яқинда университетга келаятсам, қаршимдан 45 ёшлар атрофидаги яхши кийинган бир киши чиқиб, самимий сўраша кетди. Гапини бўлиш азоб. Танимаганлигимни айтишга қийналяпман. Охири, мақсади аён бўлди: “Оғайни, бошимга мушкул иш тушиб қолди, аёлим оғир касал, ўлим билан олишиб ётибди. Қариндошлар узокда, эртага Андижондан пул келади. Бир кунга икки юз минг сўм топмасам болаларим етим қолади” дея кўзларига ёш олса бўладими. Тўғриси, эркек одам йиғлаб турса, чидаш мушкул. Ёнимда юз мингча бор экан, заррача шубҳаланмай, қўлига тутқаздим. Чўнтагидан бир парча қоғоз чиқариб телефон рақамини шоша-пиша ёзди-ю, жўнаб қолди. Орадан икки кун ўтди, ҳалиги рақамга кўнғирок қилдим. “Учирилган” деган жавоб келди. Ҳалигача ўзимга келолмайман. Кимга ишонши керак ўзи?! Наҳотки, сизу биз улуглаётган меҳроқибат, саховатни ҳам ана шундай ноинсоф, иймонсиз кимсалар ўз манфаатлари йўлида суиистеъмол қилишса? Эртага ҳақиқатан ҳам менинг беминнат ёрдамимга муҳтож бўлган бошқа бир инсон ана шундай касларнинг тўқиётган ёлғонлари қурбонига айланмаслигига ким қафолат беради?

**Авезжон БЕКМУРАТОВА,
“Оила ва жамият” муҳбири.**

МЕРОС ТЕНГ БЎЛИНАДИМИ?

Мерос ҳуқуқи ҳақида қисқача маълумот берсангиз.

Ш.Воҳидова.

— Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 46-моддасига биноан, хотин-қизлар ва эркеклар мерос олишда ҳам тенг ҳуқуқдан фойдаланади. Қонун бўйича меросхўрлар, Фуқаролик Кодексининг 1135-1139 моддаларида назарда тутилган тартибга мувофиқ, беш навбатда ворисликка чақирилади. Бундан ташқари, мазкур кодекснинг 1140-моддасига асосан мерос қолдирувчининг меҳнатга қобилиятсиз боқимлари сифатида ворисликка чақирилиш-

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди

Тахририятга келган кўлэмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмуни учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — **Олимжон ЖУМАОБОВ**

Саҳифаловчи — **Акбар ШОДИЕВ**
Мусаҳҳилар — **Саидгани САЙДАЛИМОВ,**
Камола АДАШБОВА

ЎРДАКЛАР УЧУН ЙЎЛАК

Лондондаги “Canal & River Trust” ташкилоти фаоллари Лондон, Бирмингем ва Манчестер шаҳарларида ўрдакларнинг пиёда ҳаракатланишлари учун махсус худуд яратиш ташаббуси билан чиқишди.

Бундан кўзланган мақсад, одамларни ён-атрофида яшаётган ёввойи жонзотларга эътиборли бўлишга чорлашдир. Чунки бу шаҳарларда ўрдаклар одамлар, айниқса, болакайлардан чўчимай бемалол сайр қилиб юришади. Ҳар ҳолда, парранда эмасми, баъзан эътиборсизлиги туфайли гавжум шаҳар кўчасида турли тезликдаги машина ёки велосипед филдираклари остига ҳам бориб қолишади. Уларни ана шу хавфдан асраш мақсадида ташкилотчилар йўл четидан ўрдаклар учун алоҳида бўлак ажратилиши. Фақат бир муаммо бор: бу ҳаракат қондаларига беозор жониворнинг ўзлари амал қилармиканлар?..

ЁЛҒИЗ ҚАСР

Саудия Арабистонининг шимоли-шарқидagi чўл бағрида “Қаср ал-Фарид” ёки “Ёлғиз қаср” деб ном олган кўҳна сарой қад ростлаб туради.

Қасрни кўрган захоти унинг номи-нинг маъносини дарров англаб етасиз. Негаки, у саҳро марказида бўй кўрсатган қоя тошларнинг энг каттаси бўлиб, сангтарош уста-меъморлар унинг ич-ни ўйиб-ишлаш йўли билан қаср бунёд этишган. Эрамининг биринчи асрида қурилган “Қаср ал-Фарид” тўрт қаватли бўлиб, у шунчаки мақбарадан бошқа вазифани ўтамайди. Айни вақтда бу ерда кўплаб тадқиқотчилар, тарихчи ва қадимшўнослар илмий-тадқиқот ишларини олиб боришмоқда.

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида **0169**-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 636. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 128. Баҳоси келишилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

1 2 3 4 5